

รายวิชา นาฏศิลป์

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๔

เรื่อง

ประเภทของละครไทย

ผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ประเพณีของละครไทย

ละคร

หมายถึง การแสดงประเภทหนึ่ง
ซึ่งแสดงเรื่องราวความเป็นไปของ
ชีวิตที่ปรากฏในวรรณกรรม
มีศิลปะการแสดงและดนตรี
เป็นสื่อสำคัญ

ละคร

ตามความหมายนี้ หมายถึง ละครรำ
เพราะว่าเป็นการแสดงออกทางความคิด
โดยมุ่งเน้นถึงลักษณะท่าทางอิริยาบถ
ในขณะที่เคลื่อนไหวตัวในระหว่างการรำ

ประเภทของละครไทย

ละครรูปแบบดั้งเดิม

1. ละครชาตรี
2. ละครนอก
3. ละครใน

ละครรูปแบบปรับปรุง

1. ละครดึกดำบรรพ์
2. ละครพันทาง
3. ละครเสภา

ละครที่พัฒนาขึ้นใหม่

1. ละครพูด
2. ละครร้อง
3. ละครลิเก

ละครรำแบบดั้งเดิม

ละครชาตรี

- เป็นละครำชนิดแรกของไทย
- ผู้แสดงมีเพียง 3 คน คือ ตัวนายโรง ตัวนาง และตัวตลก
- แสดงแบบละครเร่
- ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 มีการนำเอาละครชาตรีและละครนอก มาผสมกันเรียกว่า “ละครชาตรีเข้าเครื่อง” หรือละครชาตรีเครื่องใหญ่

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน

ละครชาตรี เรื่องพระสุธน-มโนราห์ - ตอน พระสุธนเลือกคู่.

เผยแพร่โดย : Siam Thai

เผยแพร่วันที่ 13 มีนาคม 2559

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=79Rssz3TAzM&feature=youtu.be>.

ละครนอก

- เป็นละครที่พัฒนามาจากละครชาตรี
- ใช้ผู้ชายล้วนในการแสดง
- เป็นละครที่มีความสนุกสนาน ตลกขบขัน ดำเนินเรื่องรวดเร็ว และไม่พิธีพิถันเรื่องลีลาท่ารำ
- ปลายรัชกาลที่ 2 ได้นำเอาลักษณะการแสดงละครนอกมาผสมผสานกับละครในเกิดเป็นการแสดงที่เรียกว่า “ละครนอกแบบหลวง”

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน

ละครนอก เรื่องไกรทอง ตอนพ้อล่าง

เผยแพร่โดย : น้อย โชนย์ักษ์

เผยแพร่วันที่ 23 มิถุนายน 2562

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=jMxUtiIYJ4>.

ละครโน

- เป็นละครรำที่เกิดขึ้นใน พระบรมมหาราชวัง
- ใช้ผู้หญิงล้วนในการแสดง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงอนุญาตให้ผู้ชายแสดงได้

ละครโน

- เป็นละครที่มุ่งเน้นการร่ายรำที่สวยงาม รักษาจารีตประเพณี ไม่นิยมเล่นบทที่โลดโผนหรือตลกขบขัน
- มีเพียง 3 เรื่อง คือ อิเหนา รามเกียรติ์ อุณรุท

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน

ละครชาตรี รายการนันทนาการรักษ์

เผยแพร่โดย : Worawit Nu

เผยแพร่วันที่ 8 พฤษภาคม 2555

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=yJDISY4jOxA>.

ละครรำนแบบปรับปรุง

ละครดึกดำบรรพ์

- เป็นละครำที่เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5
- เป็นการผสมผสานระหว่างละครในกับการแสดงโอเปร่า
- ตัวละครจะต้องร้องและรำเองแบบละครโอเปร่า บทร้องมีแต่บทที่เป็นคำพูด ตัดบทที่แสดงกิริยาออก
- ชื่อละครดึกดำบรรพ์นั้น เรียกชื่อตามโรงละครดึกดำบรรพ์ที่จัดแสดงขึ้นในครั้งแรก

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน

ละครดีกดำบรรพ์ เรื่องจันทกนิรี

เผยแพร่โดย : Worawit Nu

เผยแพร่วันที่ 28 มีนาคม 2559

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=sUWNd-5GJQ8&feature=youtu.be>.

ละครพื้นทาง

- เป็นละครำที่เกิดขึ้นปลายรัชกาลที่ 4 ผู้ริเริ่มการแสดงชนิดนี้คือ เจ้าพระยามหินทรศักดิ์ธำรง เป็นละครแบบผสม
- เรื่องที่นำมาแสดงมาจากพงศาวดารชาติต่าง ๆ เช่น สามก๊ก ราชอิรราช เป็นต้น
- การแสดงจะใช้ท่ารำไทยผสมผสานกับลีลาของชนชาติที่กล่าวถึงในเนื้อเรื่องแต่งกายตามลักษณะของเชื้อชาติ

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน

ละครพันทาง เรื่อง ผู้ชนะสิบทิศ ตอน แม่ทัพคนใหม่ : ปกรณ์ พรพิสุทธิ์ -

ธีรเดช กลิ่นจันทร์ นำแสดง [HD]

เผยแพร่โดย : Siammelodies

เผยแพร่วันที่ 22 กันยายน 2562

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=dCXiAXdlC6c&feature=youtu.be>.

ละครเสภา

- เป็นละครที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 5
- พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ-นราธิปประพันธ์พงศ์ ได้ทรงนำเอากาการแสดง เสภารำมาผสมผสานกับละครพันทาง แต่ดำเนินเรื่องราวด้วยการขับเสภา
- ผู้แสดงนิยมใช้ผู้ชายและผู้หญิงแสดงจริงตามบทบาท

การละครเสภา

เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน ขึ้นเรือนขุนช้าง – พาวันทองหนี

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน

ละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอน ขึ้นเรือนขุนช้าง – พาวันทองหนี

เผยแพร่โดย : Siammelodies

เผยแพร่วันที่ 3 มกราคม 2562

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=RHLaRXncpDU&feature=youtu.be>.

ละครที่พัฒนาขึ้นใหม่

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน

"ละครพูด เรื่อง เห็นแก่ลูก

ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" วิทยาลัยนาฏศิลป์

เผยแพร่โดย : photographerdd

เผยแพร่วันที่ 26 มีนาคม 2562

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=fAkrCumnTw4&feature=youtu.be>.

ละครพุด

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการพุด เน้นการแสดงลีลาท่าทาง และอารมณ์ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

- 1) ละครพุดล้วน ๆ
- 2) ละครพุดร้อยกรอง
- 3) ละครพุดสลับคำ

ละครพูด

1) ละครพูดล้วน ๆ

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการพูด ใช้ท่าทางแบบบลิ๊มมิง

2) ละครพูดร้อยกรอง

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยวิธีการพูดที่เป็นคำ ประเภทคำกลอน คำฉันท์ คำโคลง ซึ่งมีวิธีการอ่านออกเสียงเหมือนกับละครพูด แต่มีการเน้นการสัมผัสตามแต่ละชนิดของคำประพันธ์นั้น ๆ

ละครพุด

๓) ละครพุดสลัปลำ

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการพุดและการร้อง
แต่เน้นการพุดเป็นสำคัญ

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอน

ละครพูดสลับลำ เรื่องสามัคคีเภท

เผยแพร่โดย : จตุพร ภัคดี

เผยแพร่วันที่ 21 สิงหาคม 2562

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=8aD18vFYky8&feature=youtu.be>.

ละครร้อง

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการร้อง ใช้ท่าทางสำมะญชน
ในการสื่อความหมายตามบทร้องแบ่งเป็น 2 ลักษณะ
คือ

- 1) ละครร้องสลัปพุด
- 2) ละครร้องล้วน ๆ

ละครร้อง

1) ละครร้องสลัปพุด

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการร้องและพุด
แต่เน้นการร้องเป็นสำคัญ ได้รับอิทธิพลมาจากละคร
บั้งสำวัน ของมลายู

ละครร้อง

2) ละครร้องล้วน ๆ

เป็นละครที่ดำเนินเรื่องด้วยการร้องเพลงไม่มี
บทพูดแทรก ผู้ให้กำเนิดละครประเภทนี้ คือ
รัชกาลที่ 6

ละครสังคีต

เป็นละครที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัวได้ทรงคิดค้นขึ้น

ละครสังคีต

มีลักษณะใกล้เคียงกับละครร้อง แต่แตกต่างกัน
ตรงการดำเนินเรื่องของละครสังคีตจะต้องใช้ทั้งการพูด
และการขับร้องเนื่องจากมีความสำคัญเท่ากัน
จะตัดอย่างหนึ่งอย่างใดออกไม่ได้ จะทำให้เสียเนื้อเรื่อง

ตัวอย่างละครสังคม

เรื่อง หนามยอกเอาหนามบ่ง

เรื่อง วิวาท์พระสมุทร

เรื่อง มิกาโด

เรื่อง วังดี

ใบงาน

ให้นักเรียนใส่ประเภทของละครพร้อมทั้งบรรยายลักษณะของละคร
แต่ละประเภทลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. รูปแบบละครรูปแบบดั้งเดิม	
ชื่อประเภทละคร	ลักษณะของละคร
1)	
2)	
3)	

ใบงาน

ให้นักเรียนใส่ประเภทของละครพร้อมทั้งบรรยายลักษณะของละคร
แต่ละประเภทลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

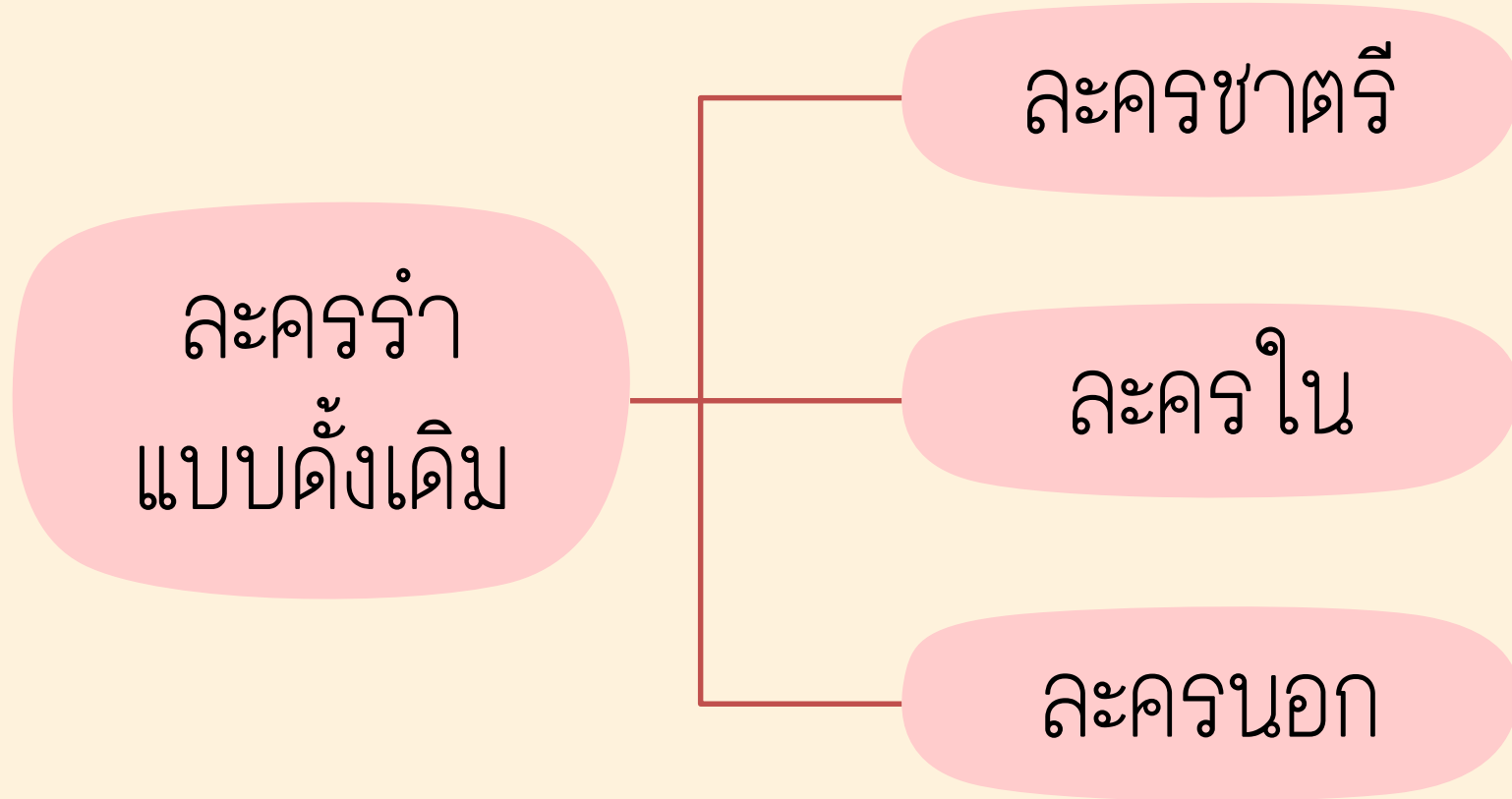
2. รูปแบบละครรูปแบบปรับปรุง	
ชื่อประเภทละคร	ลักษณะของละคร
1)	
2)	
3)	

ใบงาน

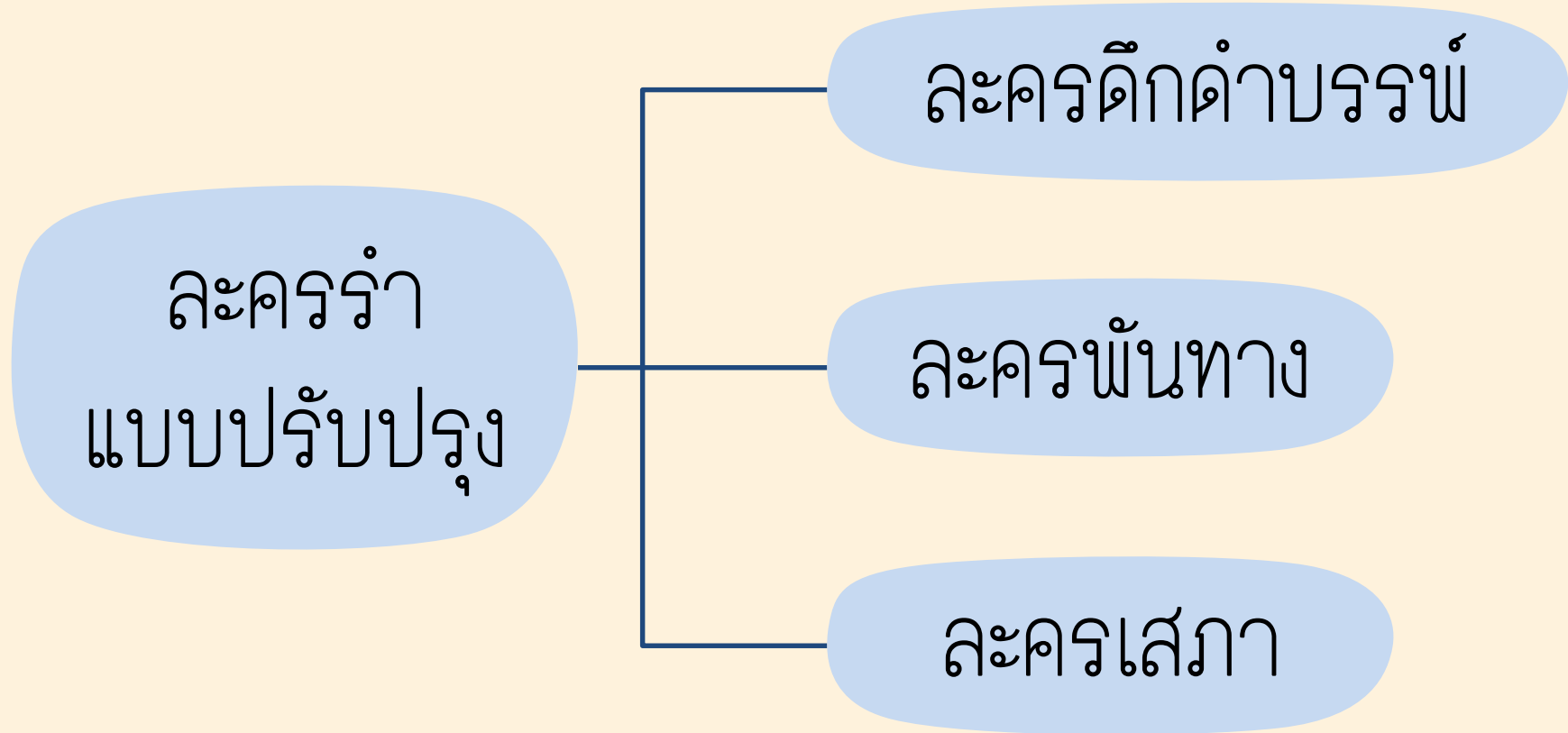
ให้นักเรียนใส่ประเภทของละครพร้อมทั้งบรรยายลักษณะของละคร
แต่ละประเภทลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

3. รูปแบบละครที่พัฒนาขึ้นใหม่	
ชื่อประเภทละคร	ลักษณะของละคร
1)	
2)	
3)	

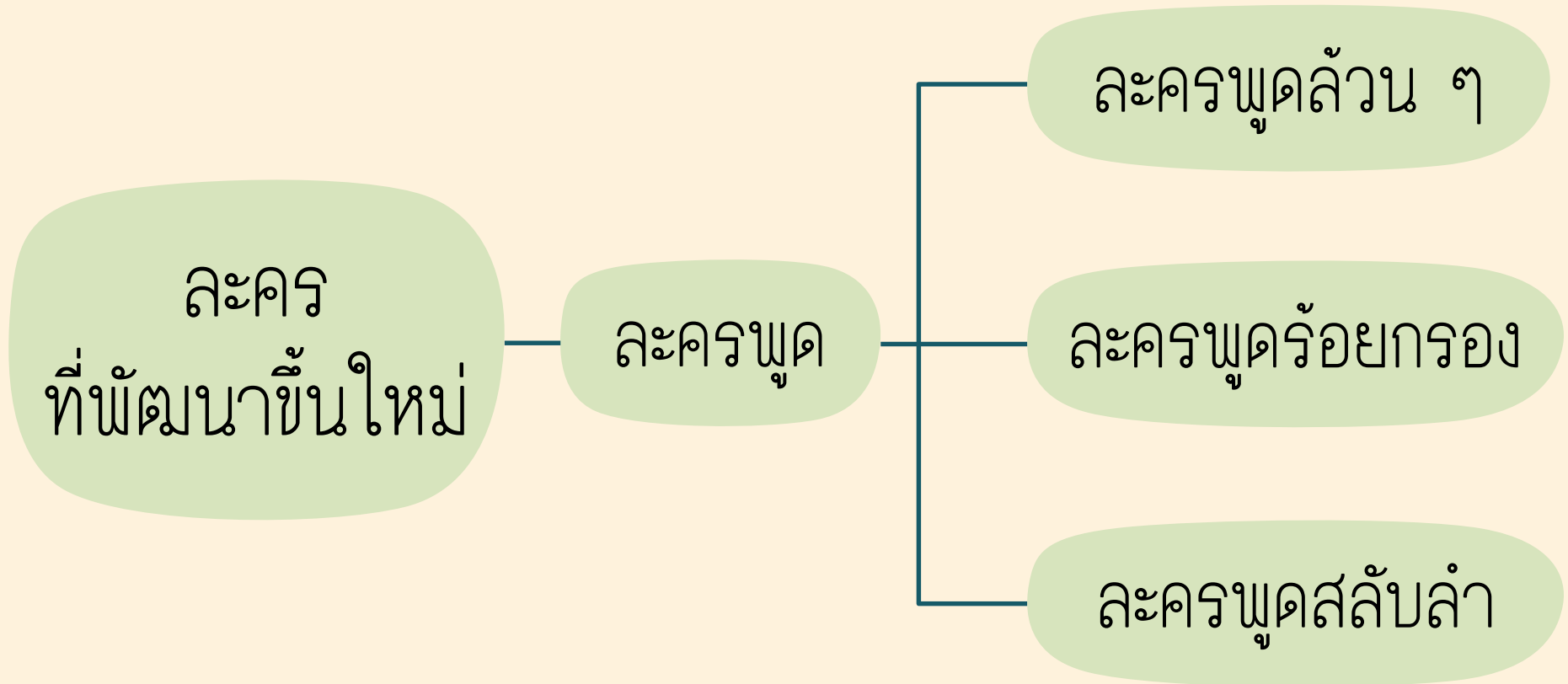
สรุป ประเภทของละครไทยในแต่ละสมัย

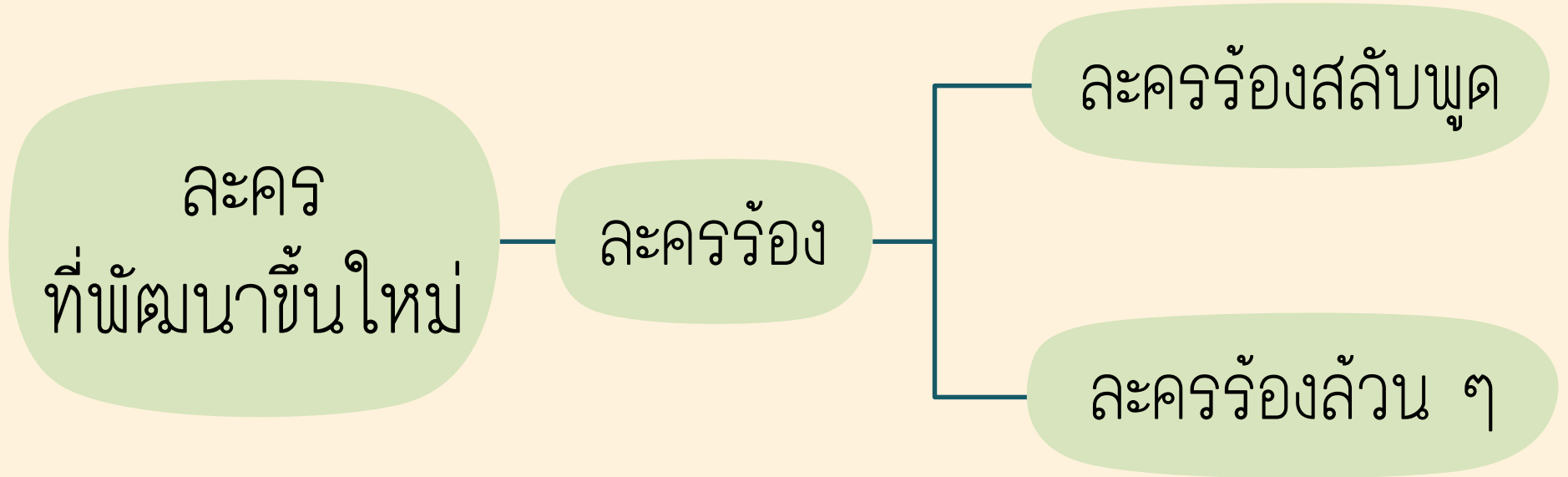
สรุป ประเภทของละครไทยในแต่ละสมัย

สรุป ประเภทของละครไทยในแต่ละสมัย

สรุป ประเภทของละครไทยในแต่ละสมัย

สรุป ประเภทของละครไทยในแต่ละสมัย

